

Normatīvo aktu prasības kūtsmēsļu izmantošanai. Šī brīža problēmas

Skaidrīte Rulle
VAAD Agroķīmijas departamenta direktore

Kūtsmēsļu standarti (MANURE STANDARDS, Projekta numurs: #R057
Kas vērtīgs kūtsmēslos? 09.02.2018, Ozolnieki

© Canva

Normatīvie akti

- MK 23.12.2014 noteikumi nr.834 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem” (turpmāk –Nitrātu noteikumi) (VAAD)
- MK 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr. 829 „Īpašās prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” (VVD)

Prasības k/m lietošanai

- Apjoma ierobežojumi
170 kg/ha N
- Laika ierobežojumi
Neizklidē pa sasalušu, ar sniegu klātu vai pārmitru augsni
+ (papildus prasība) ĪJT neiestrādā no 20.oktobra līdz 15.martam
zālājiem no 15.novembra līdz 15.martam
- Iestrādes ierobežojumi
24 stundas - kūtsmēslus un digestātu
12 stundas – vircu un šķidrmēslus

Prasības k/m lietošanai

- Vietas ierobežojumi

Virszemes ūdensojektu aizsargjoslas 10 m platā joslā

Bakterioloģiskās aizsargjoslas (ūdens ņemšanas vietas)

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

- Kūtsmēslu un digestāta uzskaitē

K/m sastāvs

Kūtsmēslu ieguves apjoms un sastāvs*

Nr. p. k.	Lauksaimniecības dzīvnieku suga, vecuma grupa, turēšanas veids	Kūtsmēslu veids	Ieguve gadā, t*	Sausna, %	Viena tonna dabīgi mitru mēslu satur, kg		
					N	P ₂ O ₅	K ₂ O
1.	Slaucamā gov, izslaukums mazāks par 6000 kg gadā	Pakaišu kūtsmēsli	13,0	20	5,4	2,6	3,9
		Šķidrie kūtsmēsli	17,0	10	4,1	1,4	2,8
2.	Slaucamā gov, izslaukums no 6000 līdz 8000 kg gadā	Pakaišu kūtsmēsli	15,0	20	5,9	3,2	5,3
		Šķidrie kūtsmēsli	19,0	10	4,2	2,1	2,9

K/m sastāvs

- Slāpekļa daudzumu aprēķina atbilstoši Nitrātu noteikumu 2.pielikumam *vai* izmantojot kūtsmēslu un digestāta **analīžu rezultātus**, kurus izsniegusi **ML jomā akreditēta laboratorija**
- Kūtsmēslu un digestāta paraugus ņem pirms kūtsmēslu vai fermentācijas atlieku krātuves iztukšošanas
- Problēmas:
 - vai paraugi tiek pareizi paņemti?
 - vai paraugi tiek pareizi transportēti uz laboratoriju?
 - vai paraugi tiek analizēti ML jomā akreditētās laboratorijās?

Problēmas

- Standarti izstrādāti 2009.gadā
- K/m ķīmisko sastāvu (barības elementu saturu) ietekmē:
 - izbarotā lopbarība (kopš 2009. gada izmaiņas barošanas režīmā);
 - pakaiši un izvākšanas veids, t.sk., ūdens daudzums šķidrmēsliem (mainījušās tehnoloģijas);
 - uzglabāšanas ilgums un apstākļi u.t.t.
- Augiem pieejamo augu barības elementu daudzumu ietekmē:
 - izklidētais k/m apjoms;
 - k/m ķīmiskais sastāvs izklīdes brīdī;
 - k/m iestrādes laiks (h), iestrādes veids, klimatiskie un augsnes apstākļi.

Ko gaidām no projekta?

- Precizēts k/m ķīmiskais sastāvs
- Rekomendācijas paraugu ņemšanai
- Harmonizētas testēšanas metodes
- Precizēti par k/m masas un augu barības elementu zudumi
- Ieteikumi (vadlīnijas) k/m izmantošanai, kas pamatoti ar:
 - ekonomiskiem aprēķiniem;
 - vides risinājumiem.

Precizētas dzīvnieku vienības (DV)!!!

Dzīvnieku vienības

- Nitrātu noteikumos slaucama govys atbilst 0,7 DV

Piemērs, ja saimniecībā ir 100 slaucamas govys ar izslaukumu virs 8 000 kg, iegūst šķidrmēslus

A variants (*pēc DV*)

100 govys x 0,7 DV = 70 DV

70 DV/1,7 DV = **41 ha**

B variants (*pēc normatīviem*)

100 govys x 26 t = 2600 t

2600 t x 4,4 kg N = 11 400 kg N

11 440 kg/ 170 kg = 67 ha

Ko gaidām no projekta?

- **Vienotas prasības** (vadlīnijas) k/m apsaimniekošanai visās BJR valstīs, t.sk.,
- prasības k/m krātuvēm un izkliedei.
- Max harmonizētas k/m testēšanas un aprēķinu metodes.

EUROPEAN UNION

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

Paldies par uzmanību!

